

Interpellasjon frå Noralv Distad (H)

Flaumsikring med vasskraft

NVE har i følgje artikkel i Bergens Tidende 13. oktober 2021 rekna ut at 12 222 bygg i Vestland treng sikring mot flaum, og at dette vil kosta 4,1 milliardar kroner.

Dei siste åra har fleire stader i Vestland, mellom anna Flåm, Odda, Voss, Utvik og Jølster, opplevd dramatiske flaumar. Det er i etterkant gjennomført ein del sikringstiltak, men både desse og andre område har framleis store utfordringar.

Det er flott at løyvingane til skred- og flaumsikring aukar og at Vestlandet er prioritert. Men behovet er enormt, og utfordringane knytta til ekstremver aukar. Difor er det nødvendig med fleire virkemiddel. Kraftutbygging har stor flaumdepande effekt. No er tida inne for å finna fram til nye prosjekt som kan tryggja liv, helse og infrastruktur. Fleire slike prosjekt kan finansierast heilt eller delvis med produksjon av klimavennleg, fornybar kraft.

Trygt og robust Vestland er eit av fleire tema i planprogrammet for fylkeskommunen sin klimaplan. For å følgja opp dette bør Vestland fylkeskommune no saman med aktuelle kommunar kartleggja vassdrag der ein kan kombinera flaumdemping og kraftutbygging. Kartlegginga må og inkludera verna vassdrag, som Flåmsvassdraget. I desse elvane er sjølvstyg trygging av liv og helse det einaste føremålet, slik og Stortinget har opna for.

Spørsmål til fylkesordførar:

Vil fylkesordføraren ta initiativ til å få kartlagt vassdrag der ein kan kombinera flaumdemping og kraftutbygging?

Framlegg til vedtak:

Vestland fylkeskommune gjennomfører ei kartlegging av vassdrag der ein kan kombinera flaumdemping og kraftutbygging. Kartlegginga bør gjennomførast i nært samarbeid med aktuelle kommunar

Svar frå fylkesordføraren

Eg viser til at staten har eit særskilt ansvar for arbeid med Risiko- og sårbarheit (ROS), både Statsforvaltaren og NVE er viktige myndigheiter på området. NVE har til ein kvar tid oversikt over behov for tiltak for flaum og skredsikring som er meldt inn frå kommunane. NVE har, som representanten viser til, arbeidd med ny metodikk for å analysere behov for flaum- og skredsikring av eksisterande bygningar og anslått kva det vil kosta å sikre utsette bygningar innan 2040. I dette arbeidet har ein nytta NVE sine landsdekkande aktsomheitskart for flaum saman med flaumsonekart. Denne rapporten viser til at det for Vestland er kostnader på 4,1 MRD kroner for å sikre bygningar mot flaum, mens kostnaden er 9,5 MRD kroner knytt til sikring mot skred. Dette viser at det er eit omfattande arbeid som skal til for å sikre Vestlandssamfunnet, men det viser og at det er viktig med heilskaplege vurderingar av behova i lokalsamfunna. Her er kommunane og deira kommuneplanar heilt sentrale verktøy.

Eg viser vidare til at planprogrammet for Regional plan for klima vektlegg at «..planen vil med utgangspunkt i risikobiletet identifisere og prioritere viktige innsatsområde for å redusere klimarisiko for innbyggjarane i Vestland». Eg tenker at ei slik kartlegging som representanten etterlyser, bør bli sett i eit heilskapleg perspektiv i klimaplanarbeidet og vurdert i samanheng med prioriteringa av innsatsområde. Eg meiner difor at vi må kome attende til dette spørsmålet gjennom arbeidet med Klimaplanen.

Dei regionale vassforvaltningsplanane er vår mest heilskaplege tilnærming til alle dei ulike vassførekomstane. Her er alle vassførekomstar i fylket gått gjennom og satt mål og tiltak for i samråd med alle relevante sektormyndigheiter. Flom har også vært et tema i disse planene. NVE som sektormyndighet har ansvar for å utrede og foreslå tiltak for å redusere flomrisiko.

Når det gjeld vurderinga av moglegeheiter for å kombinere flaumsikring og kraftutbygging, tenker eg at dette er noko ein bør vurdere i kvart einskild tilfelle. Første prioritet er å sikre liv og helse gjennom sikringsarbeid, og her er kommunane og NVE dei sentrale partane. Vidare viser eg og til at det skal bli starta eit arbeid med Regional plan for fornybar energi, og eventuelle kartleggingar av potensiale for kraftutbygging må bli vurdert i samband med dette planarbeidet. Planen vil i utgangspunktet ikkje omfatte nokon konkret kartlegging av potensial for ny kraftutbygging, utover å

referere arbeid som alt er gjort (til dømes av NVE). Spørsmålet om potensial for flomdemping blir vurdert i alle relevante søknadar om kraftutbygging i vassdrag og er en problemstilling alle kraftselskapa er godt kjend med.